

Mircea GHIȚULESCU

În lumea ofițerilor

Nu vom ști niciodată dacă *Trei surori* de Cehov este dramă, comedie, melodramă sau parodia unei melodrame ori, în fine, tragedie a zilelor noastre. De unde și calitatea acestui text secret care la prima lectură pare atât de banal. Capcana stilistică este tocmai această *adâncă banalitate*. Trei surori, Olga, Mașa, Irina își trăiesc în modul cel mai banal micile lor drame, dar exact acest fel de a lăsa viața să treacă pe lângă tine fără să apuci ceva din ea este răzbunarea parodiei în care Cehov nu a căzut niciodată, rămânând la limita imperceptibilă dintre drama și parodia ei, undeva în perimetrul în care se desfășoară viața însăși. Anca Bradu împinge dincolo de această limită fragilă textul lui Cehov, în plină parodie, astfel că Olga și Irina, două dintre cele „trei surori” ale lui Cehov, împing un panou pictat cu *Cele trei grații* ale lui Boticelli pe care le plasează în fundal. În final, același panou le va „mătura” din scena vieții pe cele trei surori care, iată, au visat totdeauna că nu sunt altceva decât *trei grații* care vor să plece din provincie pentru a parveni la Moscova tuturor idealurilor. Iar Verșinin, idolul Mașei, nu mai este, în interpretarea lui Constantin Chiriac, un sex-simbol masculin, ci un militar insipid cu mers de cocostârc, plicticos la culme cu refrenele lui despre soția sinucigașă. Iată prima și ultima copertă a spectacolului cu *Trei surori* de Cehov compus de Anca Bradu și Florica Mălureanu la Teatrul, Radu Stanca din Sibiu. Apelul la cultură este explicit, nu numai prin referința la grațiosul Boticelli, ci și prin inserturile literare cu care Sebastian Vlad Popa l-a „adaptat” pe Cehov la pretențiile sale literare ce nu admit *banalitatea adâncă* a lui Cehov. Din acest motiv, într-o scenă finală, Mașa cade la picioarele lui Verșinin recitând versuri de Pușkin. Cu toate acestea, spectacolul arată bine. Florica Mălureanu (care a inaugurat o nouă etapă de creație în România cu decorul și costumele neobișnuite din *Scrisoarea pierdută* de la Teatrul Național din București în regia lui Grigore Gontă) continuă căutările pentru esențializarea spațiului fără a cădea în „teatru sărac” sau în „spațiu vid”. Decorurile sale nu mai sunt alcătuite din detalii, ci din idei generale, fiind simple dar, prin ceva anume, esențiale. Pare că nu a făcut altceva decât „să îmbrace” spațiul scenic în staniol, dar efectele de reflexie ștersă creează un joc de umbre ce trimite lumea lui Cehov în finitudine și evanescentă. Florica Mălureanu refuză să creadă în mizerabilismul scenografic și creează spații de o distincție aparte ce nu mai reprezintă, neapărat, ilustrări ale textului, ci un mod personal de a vedea lumea, nu așa cum este, ci cum ar trebui să fie. Nu *spații vide*, ci populate cu oameni care, în ciuda împrejurărilor, salvează, prin costum, imaginea *omului*. Surorile lui Cehov sunt de o eleganță nocturnă, îmbrăcate în fabuloase rochii de gală, iar ofițerii, oricât de mediocri, par importanți în tunicile lor lucitoare. De fapt, Anca Bradu ne atrage atenția asupra unei realități a textului estompată de drama titulară a celor trei surori. În fond, are dreptate. Cehov se ocupă în egală măsură de lumea militară, de acea lume idealizată a ofițerilor după care suspinau și doamnele din România într-o bună parte a literaturii dintre cele două războaie (vezi *Titanic vals* de Tudor Mușatescu, *Micul infern* de Mircea Ștefănescu etc). Grupurile ofițerilor ce scandează replicile în stil

cazon (dublate, ciudat, de versiunea lor în limba rusă) nu mai alcătuiesc doar fundalul pe care se consumă drama feminină, ci avansează la nivel de temă centrală. Ceea ce este neobișnuit, dar rațional. Rezultatul final este că „nu mai crezi” în drama *Olgăi* (Diana Văcaru), *Mașei* (Anca Florea) și *Irinei* (Diana Fufezan), în inaptitudinea lor pentru viață, ci în vitalitatea pe care o pune Ofelia Popii în „intrusa” *Natalia Ivanovna* (cumnata surorilor), chiar dacă această vitalitate se exprimă prin ignorarea bunelor sentimente și a bunelor maniere. Din mulțime se distinge, substanțial, consistent, un rus „adevărat”, Dan Glasu în rolul doctorului *Cebutâkin*, dar și Adrian Matic, tăios, nevrotic, agresiv în rolul ofițerului *Solionâi*, care îl asasinează în duel pe bunul *Tuzenbah* (Cătălin Pătru) și Nicu Mihoc (*Andrei*), speranța risipită a acestei „citadele sfărâmate”. Sigur, te așteptai la un Cehov mocnit, în care timpul scenic să fie egal cu timpul real dar ești luat prin surprindere de unul polemic. Ceea ce înseamnă că Anca Bradu a luat în serios nu stilul, ci problematica cehoviană din **Trei surori**.

Anca FLOREA, Diana FUFEZAN și Diana VĂCARU-LAZĂR.

